

ปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูในสถานศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชัยภูมิ*

Administrative Factors Affecting Proactive Learning Management
of Teachers in Schools under the Secondary Educational Service
Area Office Chaiyaphum

มนีรัตน์ จิตปรีดา, โสภนา สุตสมบูรณ์ และอรรณพ จินะวัฒน์
Maneerath Jitpreeda, Sopana Sudsomboon and Annop Geenawat
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช, ประเทศไทย
Sukhothai Thammathirat Open University, Thailand
Corresponding Author, E-mail: Maneerath.gib@gmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาปัจจัยการบริหารที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครู 2) ศึกษาระดับการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครู 3) วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยการบริหารกับการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครู และ 4) ศึกษาปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชัยภูมิ เป็นการวิจัยเชิงสหสัมพันธ์ กลุ่มประชากร ได้แก่ ครูในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชัยภูมิ ปีการศึกษา 2567 จำนวน 1,699 คน กลุ่มตัวอย่างจำนวน 313 คน ได้จากการกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างตามตารางของเครจซีและมอร์แกน และสุ่มแบบแบ่งชั้นตามขนาดของสถานศึกษา เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยการบริหารที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครู ได้แก่ ปัจจัยภาวะผู้นำทางวิชาการ ปัจจัยการจัดโครงสร้างองค์การ ปัจจัยนโยบายการบริหารงาน ปัจจัยวัฒนธรรมองค์การ ปัจจัยการพัฒนาบุคลากร และปัจจัยการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ ซึ่งมีค่าความเที่ยงอยู่ระหว่าง .90 - .97 และแบบสอบถามการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครู มีค่าความเที่ยงเท่ากับ .98 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน และการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน

*ได้รับบทความ: 23 กรกฎาคม 2568; แก้ไขบทความ: 8 ธันวาคม 2568; ตอรับตีพิมพ์: 10 ธันวาคม 2568

ผลการวิจัยพบว่า

1. ปัจจัยการบริหารที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูโดยรวมอยู่ในระดับมาก โดยปัจจัยนโยบายการบริหารงานมีค่าเฉลี่ยสูงสุด
2. ระดับการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด โดยด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้มีค่าเฉลี่ยสูงสุด
3. ปัจจัยการบริหารมีความสัมพันธ์ทางบวกกับการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูในระดับปานกลาง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01
4. ปัจจัยการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ ปัจจัยนโยบายการบริหารงาน และปัจจัยภาวะผู้นำทางวิชาการ เป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยสามารถร่วมกันทำนายการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูได้ร้อยละ 43.4

คำสำคัญ: ปัจจัยการบริหาร; การจัดการเรียนรู้เชิงรุก; มัธยมศึกษา

Abstract

This research aimed to: 1) examine administrative factors related to teachers' proactive learning management, 2) investigate the level of teachers' proactive learning management, 3) analyze the relationship between administrative factors and teachers' proactive learning management, and 4) identify administrative factors affecting teachers' proactive learning management in schools under the Secondary Educational Service Area Office Chaiyaphum. This study employed a correlational research design. The population consisted of 1,699 teachers working in schools under the Secondary Educational Service Area Office Chaiyaphum in the 2024 academic year. The sample comprised 313 teachers, selected using the Krejcie and Morgan table and stratified random sampling based on school size. The research instrument was a questionnaire on administrative factors related to teachers' proactive learning management, including academic leadership, organizational structure, administrative policy, organizational culture, personnel development, and information technology utilization. The reliability coefficients of these factors ranged from .90 to .97. The questionnaire measuring teachers' proactive learning management had a reliability coefficient of .98. Data were analyzed using mean, standard deviation, Pearson's product-moment correlation coefficient, and stepwise multiple regression analysis.

The research findings revealed that:

1. The overall level of administrative factors related to teachers' proactive learning management was at a high level, with administrative policy having the highest mean score.
2. The overall level of teachers' proactive learning management was at the highest level, with learning activity management showing the highest mean score.
3. Administrative factors were positively correlated with teachers' proactive learning management at a moderate level, with statistical significance at the .01 level.
4. Information technology utilization, administrative policy, and academic leadership were significant predictors of teachers' proactive learning management at the .01 level, collectively accounting for 43.4 percent of the variance in teachers' proactive learning management.

Keywords: Administrative factors; Proactive learning management; Secondary education

1. บทนำ

ในยุคปัจจุบันที่โลกขับเคลื่อนด้วยฐานความรู้และนวัตกรรม การศึกษาถือเป็นกลไกสำคัญในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์และเสริมสร้างขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ การพัฒนาคุณภาพบุคลากรทางการศึกษา โดยเฉพาะครูผู้สอน จึงเป็นปัจจัยสำคัญต่อการยกระดับคุณภาพการเรียนรู้ของผู้เรียน ทั้งนี้ พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ได้กำหนดแนวทางการจัดการเรียนรู้ที่คำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล ส่งเสริมการคิดวิเคราะห์ การแก้ปัญหา และการประยุกต์ใช้ความรู้ผ่านประสบการณ์จริง ซึ่งสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี (พ.ศ. 2561-2580) ที่มุ่งพัฒนาศักยภาพทรัพยากรมนุษย์ให้มีทักษะที่จำเป็นในศตวรรษที่ 21 และมีนิสัยรักการเรียนรู้ตลอดชีวิต (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2561)

กระทรวงศึกษาธิการ โดยสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้ให้ความสำคัญกับการนำแนวคิดการจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) มาใช้ในการจัดการเรียนการสอน เพื่อส่งเสริมการมีส่วนร่วมของผู้เรียน การสร้างปฏิสัมพันธ์ และการลงมือปฏิบัติจริง โดยมีครูทำหน้าที่เป็นผู้อำนวยความสะดวก สนับสนุน และชี้แนะการเรียนรู้ (Facilitator, Coach และ Mentor) ซึ่งช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ที่มีความหมาย พัฒนาทักษะการคิดวิเคราะห์ การแก้ปัญหา การทำงานร่วมกัน รวมถึงความสามารถในการเรียนรู้ด้วยตนเองและการปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลง องค์ประกอบสำคัญของการจัดการเรียนรู้เชิงรุก ได้แก่ การออกแบบการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ การใช้และพัฒนาสื่อเทคโนโลยี และ

การวัดประเมินผลการเรียนรู้ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2562)

การบริหารการศึกษาเป็นภารกิจหลักของสถานศึกษาในการวางแผน พัฒนา และดำเนินงานอย่างเป็นระบบ โดยใช้ทรัพยากรให้เกิดประโยชน์สูงสุดเพื่อบรรลุเป้าหมายขององค์กร การบริหารที่มีประสิทธิภาพจึงเป็นกลไกสำคัญที่สะท้อนความสำเร็จของการจัดการศึกษา งานวิจัยที่ผ่านมา เช่น นัยนา กวนวงศ์ (2558) จินดารัตน์ บัวพวงชน (2560) และทิพวรรณ สำเภาแก้ว (2560) ชี้ให้เห็นว่าปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการจัดการเรียนการสอนของครู ได้แก่ ภาวะผู้นำ โครงสร้างองค์การ นโยบายการบริหารงาน วัฒนธรรมองค์กร แรงจูงใจ และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชัยภูมิได้ดำเนินการบริหารจัดการแบบมีส่วนร่วมเพื่อยกระดับคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาในสังกัด โดยกำหนดพันธกิจข้อที่ 3 ให้ส่งเสริมและสนับสนุนการจัดการเรียนรู้เชิงรุกและการวัดประเมินผลเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาแห่งชาติ ทั้งนี้ได้กำหนดให้สถานศึกษาทุกแห่งบรรจุแนวทางการขับเคลื่อนการจัดการเรียนรู้เชิงรุกไว้ในแผนการดำเนินงานและแผนปฏิบัติการ ซึ่งครอบคลุมสถานศึกษาทั้ง 37 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 100 (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชัยภูมิ, 2566) อย่างไรก็ตาม แม้ระดับนโยบายจะมีความชัดเจนแต่ในทางปฏิบัติ ครูผู้สอนอาจยังเผชิญข้อจำกัดหลายประการ เช่น ภาระงานนอกเหนือจากการสอนที่เพิ่มขึ้น ข้อจำกัดด้านเวลาในการออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้เชิงรุก ความเข้าใจในแนวคิดและวิธีการจัดการเรียนรู้เชิงรุกที่ยังไม่ครอบคลุม ตลอดจนการสนับสนุนด้านทรัพยากรและงบประมาณที่ไม่เพียงพอ ซึ่งอาจส่งผลต่อประสิทธิภาพในการนำแนวคิดการจัดการเรียนรู้เชิงรุกไปใช้ในห้องเรียนอย่างแท้จริง

จากความสำคัญของการจัดการเรียนรู้เชิงรุกและการทบทวนงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง พบว่ายังขาดงานวิจัยที่ศึกษาปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูในระดับมัธยมศึกษาอย่างเป็นระบบ โดยเฉพาะการวิเคราะห์ความสัมพันธ์เชิงสถิติในบริบทเฉพาะของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชัยภูมิ ดังนั้น ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชัยภูมิ เพื่อสร้างองค์ความรู้เชิงประจักษ์และเป็นข้อมูลประกอบการกำหนดนโยบายและแนวทางการบริหารจัดการที่สามารถส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุกและยกระดับคุณภาพการศึกษาให้สอดคล้องกับบริบทการศึกษาในศตวรรษที่ 21

2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาปัจจัยการบริหารที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชัยภูมิ
2. เพื่อศึกษาการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชัยภูมิ

3. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยการบริหารกับการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชัยภูมิ

4. เพื่อศึกษาปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชัยภูมิ

3. วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยเชิงสหสัมพันธ์ โดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง ผู้วิจัยได้ทำการรวบรวมข้อมูลและวิธีการดำเนินการวิจัย ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ดังนี้ 1) ประชากร ได้แก่ ครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชัยภูมิ ปีการศึกษา 2567 ทั้งหมด 37 โรงเรียน จำนวน 1,699 คน (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชัยภูมิ, 2567) และ 2) กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชัยภูมิ ปีการศึกษา 2567 กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยเทียบจากตารางของ Krejcie & Morgan (1970) ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 313 คน จากนั้นสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้นภูมิตามขนาดสถานศึกษาแล้วสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling)

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ 1) แบบสอบถาม โดยแบบสอบถามแบ่งเป็น 3 ส่วน ดังนี้ ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป ได้แก่ เพศ อายุ วุฒิทางการศึกษา วิทยฐานะ ประสบการณ์ในการทำงาน และขนาดสถานศึกษา ส่วนที่ 2 สอบถามเกี่ยวกับปัจจัยการบริหารในสถานศึกษา โดยมีจำนวนข้อคำถามด้านภาวะผู้นำทางวิชาการ จำนวน 8 ข้อ ด้านการจัดโครงสร้างองค์การ จำนวน 5 ข้อ ด้านนโยบายการบริหาร จำนวน 6 ข้อ ด้านวัฒนธรรมองค์การ จำนวน 5 ข้อ ด้านการพัฒนาบุคลากร จำนวน 6 ข้อ ด้านการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ จำนวน 5 ข้อ ส่วนที่ 3 สอบถามเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูในสถานศึกษา โดยมีข้อคำถามด้านการออกแบบการเรียนรู้ จำนวน 5 ข้อ ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ จำนวน 7 ข้อ ด้านการสนับสนุนทรัพยากรทางการสอน จำนวน 5 ข้อ ด้านการวัดและประเมินผล จำนวน 5 ข้อ

3. วิธีหาคุณภาพของเครื่องมือการวิจัยตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) โดยหาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์ มีค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่าง 0.60 ถึง 1.00 และตรวจสอบคุณภาพของแบบสอบถามด้านความเที่ยง (Reliability) โดยวิเคราะห์หาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค แบบสอบถามทั้งฉบับมีค่าความเที่ยง เท่ากับ .98 ตัวแปรทำนายปัจจัยการบริหารทั้ง 6 ด้าน ด้านภาวะผู้นำทางวิชาการ มีค่าความเที่ยง เท่ากับ .94 ด้านการจัดโครงสร้างองค์การ มีค่าความเที่ยง เท่ากับ .92 ด้านนโยบายการบริหารงาน มีค่าความเที่ยง เท่ากับ .90 ด้านวัฒนธรรมองค์การ มีค่าความเที่ยง เท่ากับ .95 ด้านการพัฒนาบุคลากร มีค่าความเที่ยง เท่ากับ .97 และด้านการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ มีค่าความเที่ยง เท่ากับ .97 ตัวแปรเกณฑ์การจัดการเรียนรู้เชิงรุก มีค่าความเที่ยง เท่ากับ .98

4. การเก็บข้อมูล ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถามให้กับกลุ่มตัวอย่าง โดยให้ตอบแบบสอบถามผ่าน Google Form โดยส่งหนังสือพร้อมทั้งแนบ QR CODE ไปยังผู้บริหารสถานศึกษา เพื่อประสานขอความร่วมมือให้กลุ่มตัวอย่างตอบแบบสอบถาม ผู้วิจัยได้รวบรวมแบบสอบถามกลับคืนจำนวน 313 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100

5. การวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้ 1) ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษาสูงสุด ประสบการณ์ในการทำงาน วิทยฐานะ และขนาดของสถานศึกษา วิเคราะห์โดยใช้ความถี่ และร้อยละ 2) ปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูในสถานศึกษา วิเคราะห์โดยใช้ค่าเฉลี่ย (M) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) 3) การจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูในสถานศึกษา วิเคราะห์โดยใช้ค่าเฉลี่ย (M) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) 4) ปัจจัยการบริหารและการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูในสถานศึกษา โดยใช้การวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน และ 5) ปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูในสถานศึกษา วิเคราะห์โดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน

4. สรุปผลการวิจัย

จากการวิจัยเรื่อง ปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชัยภูมิ สามารถสรุปผลการวิจัย ดังนี้

1. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไป พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง มีจำนวน 218 คน คิดเป็นร้อยละ 69.65 มีอายุระหว่าง 26-35 ปี จำนวน 121 คน คิดเป็นร้อยละ 38.66 สำเร็จการศึกษาสูงสุดในระดับปริญญาตรี จำนวน 176 คน คิดเป็นร้อยละ 56.23 มีประสบการณ์การทำงานระหว่าง 5-10 ปี จำนวน 68 คน คิดเป็นร้อยละ 21.73 มีวิทยฐานะครูชำนาญการพิเศษ จำนวน 142 คน คิดเป็นร้อยละ 45.37 และปฏิบัติงานอยู่ในสถานศึกษาขนาดใหญ่พิเศษ จำนวน 128 คน คิดเป็นร้อยละ 40.89

2. ผลการวิเคราะห์ปัจจัยการบริหารในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชัยภูมิ

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัจจัยการบริหารในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชัยภูมิ โดยภาพรวม ($n = 313$)

ปัจจัยการบริหารในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชัยภูมิ	M	S.D.	ระดับ
1. ด้านภาวะผู้นำทางวิชาการ	4.48	0.56	มาก
2. ด้านการจัดโครงสร้างองค์การ	4.44	0.56	มาก

ปัจจัยการบริหารในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษาชัยภูมิ	M	S.D.	ระดับ
2. ด้านนโยบายการบริหารงาน	4.57	0.51	มากที่สุด
3. ด้านวัฒนธรรมองค์กร	4.49	0.57	มาก
4. ด้านการพัฒนาบุคลากร	4.49	0.58	มาก
5. ด้านการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ	4.39	0.62	มาก
รวมเฉลี่ย		0.49	มาก

จากตารางที่ 1 พบว่า ปัจจัยการบริหารในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษาชัยภูมิ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($M = 4.48$) ซึ่งแสดงให้เห็นถึงการสนับสนุนและการดำเนินการด้านการบริหารที่มีความเข้มแข็ง เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ทุกด้านมีระดับการดำเนินการอยู่ในระดับมากถึงมากที่สุด โดยปัจจัยที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ด้านนโยบายการบริหารงาน ($M = 4.57$) ซึ่งเป็นรากฐานสำคัญในการกำหนดทิศทางของสถานศึกษา ปัจจัยด้านอื่น ๆ ที่เรียงตามลำดับจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านวัฒนธรรมองค์กร ($M = 4.49$) ด้านการพัฒนาบุคลากร ($M = 4.49$) ด้านภาวะผู้นำทางวิชาการ ($M = 4.48$) ด้านการจัดโครงสร้างองค์กร ($M = 4.44$) และด้านการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ ($M = 4.39$)

3. ผลการวิเคราะห์ระดับการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชัยภูมิ

ตารางที่ 2 ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชัยภูมิ โดยภาพรวม ($n=313$)

การจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูในสถานศึกษา	M	S.D.	ระดับ
1. ด้านการออกแบบการเรียนรู้	4.55	0.51	มากที่สุด
2. ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้	4.57	0.50	มากที่สุด
3. ด้านการสนับสนุนทรัพยากรทางการสอน	4.49	0.53	มาก
4. ด้านการวัดและประเมินผล	4.52	0.52	มากที่สุด
รวมเฉลี่ย	4.54	0.46	มากที่สุด

จากตารางที่ 2 พบว่า การจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชัยภูมิ มีระดับการดำเนินการโดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($M = 4.54$) แสดงให้เห็นถึงการปฏิบัติการจัดการเรียนรู้เชิงรุกที่เข้มแข็งและมีคุณภาพสูงในภาพรวมของครูในสังกัด สอดคล้องกับนโยบายการศึกษาไทย 4.0 ที่ส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ทุกด้านอยู่ในระดับมากถึงมากที่สุด โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ($M = 4.57$) รองลงมา คือ ด้านการออกแบบการเรียนรู้ ($M = 4.55$) แสดงว่าครูมีความสามารถในการวางแผนและนำกิจกรรมการจัดการเรียนรู้เชิงรุกมาใช้ในการเรียนการสอนอย่างเป็นรูปธรรม ในขณะที่ด้าน การสนับสนุนทรัพยากรทางการสอน ($M = 4.49$) มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดเมื่อเทียบกับด้านอื่นๆ แต่ก็ยังอยู่ในระดับมาก

4. ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยการบริหารกับการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชัยภูมิ

ตารางที่ 3 ค่าความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยการบริหารกับการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชัยภูมิ

ตัวแปร	Y_1	Y_2	Y_3	Y_4	Y_{total}
X_1	.398**	.476**	.494**	.547**	.542**
X_2	.361**	.412**	.468**	.539**	.505**
X_3	.399**	.475**	.479**	.580**	.548**
X_4	.464**	.491**	.451**	.537**	.550**
X_5	.486**	.536**	.506**	.512**	.577**
X_6	.524**	.525**	.570**	.481**	.595**
X_{total}	.516**	.570**	.581**	.621**	.648**

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตารางที่ 3 พบว่า ปัจจัยการบริหารในสถานศึกษามีความสัมพันธ์ทางบวกกับการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชัยภูมิในระดับปานกลาง ($r = .648$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 หมายความว่า เมื่อการบริหารจัดการในสถานศึกษามีประสิทธิภาพสูงขึ้น จะส่งผลให้การจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูมีระดับสูงขึ้นตามไปด้วย เมื่อพิจารณาความสัมพันธ์เป็นรายด้าน

พบว่า ทุกด้านของปัจจัยการบริหารมีความสัมพันธ์ทางบวกกับการจัดการเรียนรู้เชิงรุกโดยรวมในระดับปานกลาง (r อยู่ระหว่าง .505 - .595) โดยปัจจัยที่มีความสัมพันธ์สูงที่สุดคือ ด้านการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ (X_6) ($r = .595$) แสดงว่าการสนับสนุนด้านเทคโนโลยีมีบทบาทสำคัญอย่างยิ่งต่อการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครู รองลงมาคือ ด้านการพัฒนาบุคลากร (X_5) ($r = .577$) ด้านวัฒนธรรมองค์กร (X_4) ($r = .550$) ด้านนโยบายการบริหารงาน (X_3) ($r = .548$) ด้านภาวะผู้นำทางวิชาการ (X_1) ($r = .542$) และด้านการจัดโครงสร้างองค์กร (X_2) ($r = .505$) ตามลำดับ

5. ผลการวิเคราะห์การถดถอยของพหุคูณของปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชัยภูมิ

ตารางที่ 4 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (R) ค่าสัมประสิทธิ์การทำนาย (R^2) ค่าสัมประสิทธิ์การทำนายที่ปรับแก้ (Adjusted R^2) และการทดสอบนัยสำคัญของค่าสัมประสิทธิ์การทำนายที่ปรับแก้ ($n = 313$)

ตัวแปรทำนาย	R	R^2	Adjusted R^2	Std. Error	F	P
X_6	.595	.354	.352	.36703	170.121	<.001
$X_6 X_3$	.647	.418	.414	.34881	111.360	<.001
$X_6 X_3 X_1$	.658	.434	.428	.34468	78.847	<.001

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตารางที่ 4 พบว่าปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชัยภูมิ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เรียงตามลำดับดังนี้ ปัจจัยด้านการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ (X_6) ซึ่งสะท้อนถึงความสำคัญของการขับเคลื่อนการศึกษาเข้าสู่ยุคดิจิทัล, ปัจจัยด้านนโยบายการบริหารงาน (X_3) และปัจจัยด้านภาวะผู้นำทางวิชาการ (X_1) โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุ (R) เท่ากับ .658 มีค่าสัมประสิทธิ์การทำนายที่ปรับแก้ (Adjusted R^2) เท่ากับ .428 และปัจจัยทั้ง 3 ด้าน ดังกล่าวรวมกันทำนายการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชัยภูมิ ได้ร้อยละ 43.4 แสดงให้เห็นว่าการให้ความสำคัญและพัฒนาใน 3 ปัจจัยการบริหาร จะเป็นกลไกสำคัญในการขับเคลื่อนและยกระดับการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูในสังกัดให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

ตารางที่ 5 ค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยคะแนนดิบ (B) และคะแนนมาตรฐาน (β) ของตัวแปร ทำนาย ค่าความคาดเคลื่อนมาตรฐานของสัมประสิทธิ์สมการถดถอย และการทดสอบนัยสำคัญของค่าสัมประสิทธิ์ถดถอย ($n = 313$)

ตัวแปรทำนาย	Unstandardized Coefficients		Standardized Coefficients	t	p
	B	Std. Error	β		
X_6	0.275	0.040	0.375	6.919	<.001
X_3	0.177	0.057	0.200	3.114	.002
X_1	0.152	0.052	0.186	2.909	.004
ค่าคงที่	1.837	0.184		9.985	<.001

$R = 0.658$ $R^2 = 0.434$ Adjusted $R^2 = 0.428$ $F = 78.847$

จากตารางที่ 5 พบว่า ผลการวิเคราะห์ข้อมูลสามารถนำตัวแปรปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูในสถานศึกษา มาสร้างสมการพยากรณ์ที่ส่งผลต่อการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชัยภูมิ ได้ดังต่อไปนี้

สมการในการพยากรณ์ในรูปคะแนนดิบ คือ

$$\hat{Y} = 1.837 + 0.275(X_6) + 0.177(X_3) + 0.152(X_1)$$

สมการในการพยากรณ์ในรูปคะแนนมาตรฐาน คือ

$$\hat{Z} = 0.375 (X_6) + 0.200 (X_3) + 0.186 (X_1)$$

5. อภิปรายผลการวิจัย

การวิจัยเรื่องปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชัยภูมิ พบประเด็นสำคัญที่สามารถนำมาอภิปรายผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย ได้ดังนี้

1. ปัจจัยการบริหารโดยรวมอยู่ในระดับมาก ผลที่พบว่าปัจจัยการบริหารโดยรวมอยู่ในระดับมาก สะท้อนว่าโรงเรียนในสังกัดมี ฐานระบบที่เอื้อต่อการขับเคลื่อนการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โดยเฉพาะด้านนโยบายการบริหารงาน ที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด แสดงให้เห็นว่า นโยบายทำหน้าที่เป็นกรอบกำกับทิศทางและสร้างความต่อเนื่องของการปฏิบัติในระดับสถานศึกษา อย่างไรก็ตาม เมื่อพิจารณาเชิงกลไก นโยบายเพียงอย่างเดียวไม่เพียงพอหากขาดตัวกลางที่ทำให้นโยบายแปรเป็นการปฏิบัติในห้องเรียน กล่าวคือ

นโยบายต้องถูกแปลความผ่านภาวะผู้นำทางวิชาการและโครงสร้าง/วัฒนธรรมการทำงานของโรงเรียน จึงจะเกิดผลจริงต่อพฤติกรรมการสอน ผลดังกล่าวสอดคล้องกับข้อค้นพบที่ว่าการบริหารงานวิชาการโดยรวมอยู่ในระดับมากและการบริหารจัดการอย่างเป็นระบบช่วยเพิ่มประสิทธิภาพการดำเนินงาน (ธนัญญา คุณสุข, 2565; สุวัชชัย อาจิวีเชียร, 2567, หน้า 249-264; อรุณี ทองนพคุณ, 2558) แต่ในเชิงสังเคราะห์ งานวิจัยนี้ชี้ว่าคุณภาพนโยบาย ควรถูกพิจารณาเชิงปฏิบัติการด้วย เช่น ความชัดเจนของเป้าหมาย ตัวชี้วัด การติดตาม และทรัพยากรสนับสนุน มิฉะนั้นนโยบายอาจเป็นเพียงการประกาศมากกว่าการขับเคลื่อน

2. การจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูอยู่ในระดับมากที่สุด การที่ครูมีระดับการจัดการเรียนรู้เชิงรุกโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด โดยเด่นที่ การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ และการออกแบบการเรียนรู้ สะท้อนความพร้อมเชิงวิชาชีพของครูในการออกแบบประสบการณ์เรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิด Active Learning ที่เน้นการลงมือปฏิบัติ การมีส่วนร่วม และการใช้ทักษะการคิดขั้นสูง (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2562) ในเชิงตีความ ผลลัพธ์นี้อาจสะท้อนแรงขับเคลื่อนนโยบาย ที่ทำให้ครูปรับบทบาทสู่ผู้อำนวยความสะดวกการเรียนรู้ รวมถึงแรงสนับสนุนจากเครือข่าย/การพัฒนาครูที่ทำให้เกิดรูปแบบกิจกรรมที่หลากหลาย ทั้งนี้ การที่ด้านการสนับสนุนทรัพยากรทางการสอน ต่ำกว่าด้านอื่น (แม้ยังอยู่ระดับมาก) บ่งชี้เชิงสังเคราะห์ว่า Active Learning ในทางปฏิบัติยังอาศัยทรัพยากร เวลา และเครื่องมืออย่างต่อเนื่อง หากทรัพยากรไม่เพียงพอ อาจทำให้ความเข้มข้นของกิจกรรมเชิงรุกลดลงหรือไม่สม่ำเสมอ ซึ่งสอดคล้องกับข้อค้นพบว่าการมีส่วนร่วมของผู้เรียนสูงทำให้เกิดการเรียนรู้ที่มีความหมาย แต่ต้องอาศัยการจัดสภาพแวดล้อมและกิจกรรมที่ครูออกแบบอย่างเหมาะสม (มนสิข สิริสิทธิสมบูรณ์, 2567, หน้า 164-172; อธิเดช น้อยไม้ และณัฐวรรณ เฉลิมสุข, 2566, หน้า 13-23; Patino et al., 2023)

3. ปัจจัยการบริหารมีความสัมพันธ์ทางบวกกับการจัดการเรียนรู้เชิงรุกในระดับปานกลาง ความสัมพันธ์เชิงบวกในระดับปานกลาง ($r = .648$) สะท้อนว่า การบริหาร เป็นเงื่อนไขสำคัญที่สนับสนุนการสอนเชิงรุก แต่ยังมีปัจจัยอื่นร่วมด้วย เช่น ความรู้ความสามารถเฉพาะด้านของครู ลักษณะผู้เรียน สาระวิชา ภาระงาน หรือบริบททรัพยากรของโรงเรียน จึงทำให้ความสัมพันธ์ไม่สูงมาก ในเชิงสังเคราะห์งานวิจัยนี้ช่วยอธิบายว่า Active Learning ไม่ได้เกิดจากความตั้งใจของครูเพียงลำพัง แต่เป็นผลจากระบบนิเวศการบริหาร ที่ทำให้ครูมีเวลา มีเครื่องมือ มีแรงจูงใจ และมีความมั่นใจที่จะจัดกิจกรรมเชิงรุก สอดคล้องกับงานที่พบความสัมพันธ์เชิงบวกระดับปานกลางระหว่างปัจจัยการบริหารกับสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ของครู (สุวัชชัย อาจิวีเชียร, 2567, หน้า 249-264)

4. ปัจจัยทำนายสำคัญ 3 ด้าน ประกอบด้วย เทคโนโลยีสารสนเทศ นโยบาย ภาวะผู้นำทางวิชาการผลถดถอยชี้ว่า การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ (X_0) เป็นตัวทำนายที่มีอิทธิพลสูงสุด รองลงมาคือนโยบายการบริหารงาน (X_3) และ ภาวะผู้นำทางวิชาการ (X_1) โดยร่วมกันอธิบายความแปรปรวนของการจัดการเรียนรู้เชิงรุกได้ร้อยละ 43.4 ข้อค้นพบนี้สามารถสังเคราะห์เป็นตรรกะการขับเคลื่อน ได้ว่า

เทคโนโลยีทำหน้าที่เป็น เครื่องมือเชิงปฏิบัติการ ที่ช่วยให้ครูออกแบบกิจกรรม เข้าถึงสื่อ และประเมินผล ได้คล่องตัว นโยบายทำหน้าที่เป็น กรอบกำกับและแรงสนับสนุนเชิงระบบ ภาวะผู้นำทางวิชาการทำหน้าที่ เป็น กลไกแปลงนโยบายสู่การปฏิบัติและนิเทศคุณภาพ การที่เทคโนโลยีเป็นตัวทำนายนับหนึ่งสอดคล้อง กับข้อเสนอว่าเทคโนโลยีสารสนเทศช่วยสนับสนุนการออกแบบการเรียนรู้ การจัดกิจกรรม และการวัด ประเมินผล (พลอยไพลิน นิลกรรม, 2562; Jamaludin & Osman, 2014) รวมทั้งแนวโน้มการบูรณา การเทคโนโลยีขั้นสูง เช่น AI ที่ช่วยการเรียนรู้เฉพาะบุคคล (Aveni et al., 2024; Yilmaz, 2024) อย่างไร ก็ตาม งานวิจัยนี้เน้นเชิงสังเคราะห์ว่าเทคโนโลยีจะส่งผล ก็ต่อเมื่อมีนโยบายและภาวะผู้นำรองรับ เช่น การ กำหนดมาตรฐานการใช้เทคโนโลยีในชั้นเรียน การพัฒนาครูอย่างเป็นระบบ และการจัดการความเสี่ยงด้าน ข้อมูล/จริยธรรม (Liu et al., 2023; Khosravi et al., 2023; Yilmaz, 2024) ซึ่งสอดคล้องกับข้อเสนอ ว่าผู้บริหารควรกำหนดนโยบายและกลยุทธ์พร้อมสนับสนุนการพัฒนาครูเพื่อใช้ AI/เทคโนโลยีในการจัดการ เรียนรู้เชิงรุกอย่างมีประสิทธิภาพ (สิริภา สงคราม, 2568, หน้า 583-597)

สังเคราะห์ภาพรวมเชิงแนวคิดโดยสรุป งานวิจัยนี้สามารถสังเคราะห์ได้ว่า การจัดการเรียนรู้เชิง รุกของครูเป็นผลลัพธ์ของระบบการบริหารแบบนโยบาย ผู้นำเทคโนโลยีที่ ทำงานร่วมกัน นโยบายสร้าง ทิศทางและความชัดเจน ผู้นำทางวิชาการทำหน้าที่ขับเคลื่อนและนิเทศคุณภาพ และเทคโนโลยีเป็นเครื่อง มือที่ทำให้การจัดการเรียนรู้เชิงรุกเกิดขึ้นได้จริงในชั้นเรียน เมื่อสามองค์ประกอบนี้สอดคล้องประสานจะยกระดับ การจัดการเรียนรู้เชิงรุกได้อย่างมีนัยสำคัญ ขณะเดียวกัน ผลที่อธิบายได้ร้อยละ 43.4 ยังชี้ให้เห็นว่าควร ศึกษาองค์ประกอบอื่นเพิ่มเติม เช่น ภาระงานครู ความเชื่อมั่นตนเองในการสอนเชิงรุก หรือความพร้อม ของผู้เรียน เพื่ออธิบายความแตกต่างในการปฏิบัติให้ครอบคลุมยิ่งขึ้น

6. ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 ระดับสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาควรกำหนดนโยบาย และแนวทางปฏิบัติเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้เชิงรุกให้มีความชัดเจน เป็นรูปธรรม และสามารถนำไปปฏิบัติ ได้จริง โดยควรกำหนดเป้าหมาย ตัวชี้วัดความสำเร็จ และการจัดสรรงบประมาณสนับสนุนอย่างเพียงพอ ควบคู่กับการจัดทำแผนพัฒนาครูที่สอดคล้องกับความต้องการและบริบทของโรงเรียนในพื้นที่ เพื่อเสริม สร้างสมรรถนะของครูในการจัดการเรียนรู้เชิงรุกอย่างมีประสิทธิภาพและต่อเนื่อง

1.2 ระดับผู้บริหารสถานศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษาควรทำหน้าที่เป็นแกนหลักในการ ขับเคลื่อนนโยบายการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โดยการกำหนดวิสัยทัศน์ที่ชัดเจน สร้างความเข้าใจและความ ตระหนักให้แก่ครูเกี่ยวกับความสำคัญของการจัดการเรียนรู้เชิงรุก พร้อมทั้งจัดสรรงบประมาณและ ทรัพยากรด้านเทคโนโลยีสารสนเทศอย่างเหมาะสม นอกจากนี้ ควรส่งเสริมการพัฒนาภาวะผู้นำทาง

วิชาการและบทบาทการเป็นโค้ชของผู้บริหาร รวมถึงสนับสนุนให้ครูเข้าร่วมการอบรมและกิจกรรมพัฒนาวิชาชีพอย่างสม่ำเสมอ เพื่อยกระดับคุณภาพการจัดการเรียนรู้ในสถานศึกษา

1.3 ระดับครูผู้สอน ครูผู้สอนควรให้ความสำคัญกับการออกแบบสื่อและกิจกรรมการเรียนรู้ที่เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โดยมุ่งเน้นการมีส่วนร่วมของผู้เรียน การคิดวิเคราะห์ และการเรียนรู้ด้วยตนเอง พร้อมทั้งนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาประยุกต์ใช้ในการจัดการเรียนรู้ให้เหมาะสมกับบริบทของผู้เรียน นอกจากนี้ ควรพัฒนาเครื่องมือวัดและประเมินผลที่หลากหลาย สอดคล้องกับวัตถุประสงค์การเรียนรู้ เพื่อสะท้อนความก้าวหน้าและการพัฒนาของผู้เรียนอย่างรอบด้าน

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

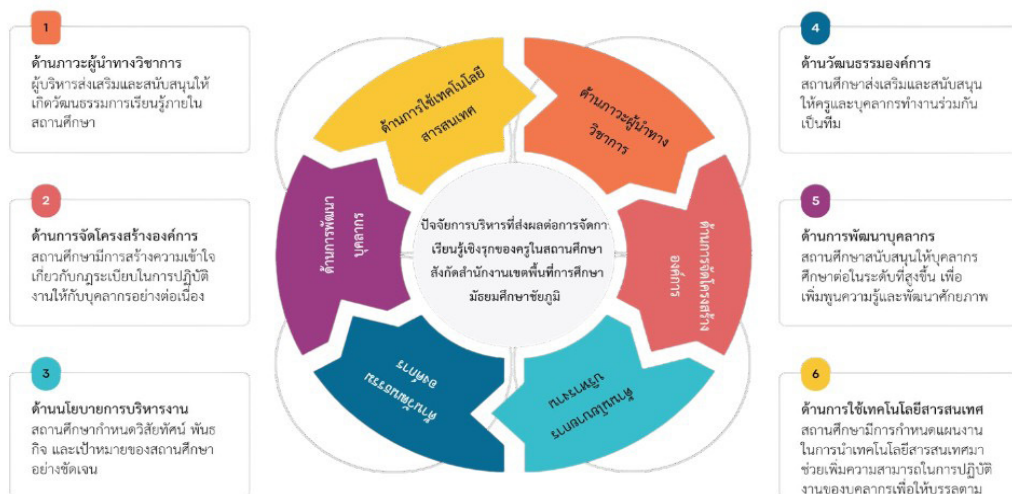
2.1 ควรมีการวิจัยเชิงคุณภาพเพิ่มเติม เช่น การสัมภาษณ์เชิงลึก การสนทนากลุ่ม หรือการสังเกตการณ์ เพื่อทำความเข้าใจเชิงลึกถึงสาเหตุและบริบทเฉพาะที่ทำให้ปัจจัยด้านการจัดโครงสร้างองค์การ วัฒนธรรมองค์การ และการพัฒนาบุคลากร ไม่ส่งผลต่อการจัดการเรียนรู้เชิงรุกในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชัยภูมิอย่างมีนัยสำคัญ

2.2 ควรมีการวิจัยเชิงอิทธิพลหรือเชิงสาเหตุ เพื่อศึกษาบทบาทของปัจจัยด้านนโยบายการบริหารงานและภาวะผู้นำทางวิชาการที่ส่งผลต่อการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูอย่างเป็นระบบและชัดเจนยิ่งขึ้น

2.3 ควรมีการวิจัยและพัฒนา รูปแบบหรือโปรแกรมการพัฒนาบุคลากรที่มุ่งส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุกโดยเฉพาะ และทดสอบประสิทธิผลของรูปแบบหรือโปรแกรกดังกล่าวในบริบทของสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษา

7. องค์ความรู้ที่ได้รับ

จากการศึกษา ปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชัยภูมิ พบองค์ความรู้ คือ 1) ด้านภาวะผู้นำทางวิชาการ ผู้บริหารส่งเสริมและสนับสนุนให้เกิดวัฒนธรรมการเรียนรู้ภายในสถานศึกษา 2) ด้านการจัดโครงสร้างองค์การ สถานศึกษามีการสร้าง ความเข้าใจเกี่ยวกับกระบวนการปฏิบัติงานให้กับบุคลากรอย่างต่อเนื่อง 3) ด้านนโยบายการบริหารงาน สถานศึกษากำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ และเป้าหมายของสถานศึกษาอย่างชัดเจน 4) ด้านวัฒนธรรมองค์การ สถานศึกษาส่งเสริมและสนับสนุนให้ครูและบุคลากรทำงานร่วมกันเป็นทีม 5) ด้านการพัฒนาบุคลากร สถานศึกษาสนับสนุนให้บุคลากรศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้น เพื่อเพิ่มพูนความรู้และพัฒนาศักยภาพ 6) ด้านการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ สถานศึกษามีการกำหนดแผนงานในการนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาช่วยเพิ่มความสามารถในการปฏิบัติงานของบุคลากรเพื่อให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ สามารถสรุปได้ดังภาพที่ 1

ภาพที่ 1 องค์ความรู้ที่ได้รับ

เอกสารอ้างอิง

- จินดารัตน์ บัวพวงชน. (2560). ปัจจัยการบริหารที่สัมพันธ์ต่อการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในศูนย์ การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขต สังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัย กรุงเทพมหานคร. (วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต). นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- ทิพวรรณ ลำเภาแก้ว (2560). ปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพของสถานศึกษา สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี เขต 2. (วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต). ฉะเชิงเทรา: มหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์.
- ธนัญญา คุณสุข. (2565). การบริหารงานวิชาการที่ส่งผลต่อการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของสถานศึกษาระดับ มัธยมศึกษาในจังหวัดจันทบุรี. (วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต). จันทบุรี: มหาวิทยาลัยราชภัฏ รำไพพรรณี.
- นัยนา กวนวงศ์. (2558). ปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการสอนของครูในโรงเรียนสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจังหวัดขอนแก่น. (วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต). อุตรดิตถ์: มหาวิทยาลัยราชภัฏอุตรดิตถ์.

- พลอยไพลิน นิลกรรณ. (2562). *แนวทางการจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) โครงการนิเทศการจัดการเรียนรู้เชิงรุกโดยใช้กระบวนการชี้แนะและการเป็นพี่เลี้ยง*. กลุ่มนิเทศ ติดตาม และประเมินผลการจัดการศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 35. เข้าถึงได้จาก <https://www.sesalpglpn.go.th/wp-content/uploads/2019/12/book10-62.pdf>
- มนสิข ลิทธิสมบุรณ์. (2567). กลยุทธ์การจัดการเรียนรู้เชิงรุก. *วารสารสังคมศาสตร์และวัฒนธรรม*, 8(1), 164-172.
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชัยภูมิ. (2566). *รายงานผลการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2566*. ชัยภูมิ: สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชัยภูมิ.
- สำนักงานคณะกรรมการการพัฒนาระบบราชการและสังคมแห่งชาติ. (2561). ยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. 2561-2580. *ราชกิจจานุเบกษา*, 135(82), 1-61.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2562). *แนวทางการนิเทศเพื่อพัฒนาและส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) ตามนโยบายลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้*. กรุงเทพฯ: ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด.
- _____. (2567). *ข้อมูลครูสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชัยภูมิ*. ชัยภูมิ: กลุ่มนิเทศ ติดตาม และประเมินผลการจัดการศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชัยภูมิ.
- สิริภา สงคราม. (2568). การบริหารสถานศึกษาเพื่อส่งเสริมการใช้ปัญญาประดิษฐ์ (AI) ในการจัดการเรียนรู้เชิงรุก. *วารสารสมาคมพัฒนาวิชาชีพการบริหารการศึกษาแห่งประเทศไทย (สพบท.)*, 7(2), 583-597. <https://so04.tci-thaijo.org/index.php/JAPDEAT/article/view/279968/188260>
- สุวัชชัย อาจิเวียร. (2567). ปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ของครูในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานการศึกษา กรุงเทพมหานคร. *วารสารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร*, 22(1), 249-264.
- อรุณี ทองนพคุณ. (2558). *การศึกษาบทบาทการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา*. (วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต). จันทบุรี: มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี.
- อิทธิเดช น้อยไม้ และณัฐวรรณ เณลิมสุข. (2566). เสริมสมรรถนะผู้เรียนด้วยแนวคิดการจัดการเรียนรู้เชิงรุก. *วารสารครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา*, 17(1), 13-23. <https://so17.tci-thaijo.org/index.php/EduBSRU/article/view/250>

- Ayeni, O. O., Hamad, N. M. A., Chisom, O. N., Osawaru, B., & Adewusi, O. E. (2024). AI in education: A review of personalized learning and educational technology. *GSC Advanced Research and Reviews*, 18(02), 261-271. <https://doi.org/10.30574/gscarr.2024.18.2.0062>
- Jamaludin, R., & Osman, S. Z. M. (2014). The use of a flipped classroom to enhance engagement and promote active learning. *Journal of Education and Practice*, 5(2), 124-131.
- Khosravi, H., Sadiq, S., & Amer-Yahia, S. (2023). Data management of AI-powered education technologies: Challenges and opportunities. *Journal of Learning Letters*, 1, 2-2. <https://doi.org/10.59453/xlud7002>
- Krejcie, R. V., & Morgan, D. W. (1970). Determining sample size for research activities. *Educational and Psychological Measurement*, 30(3), 607-610.
- Liu, M., Ren, Y., Nyagoga, L. M., Stonier, F., Wu, Z., & Yu, L. (2023). Future of education in the era of generative artificial intelligence: Consensus among Chinese scholars on applications of ChatGPT in schools. *Future in Educational Research*, 1(1), 72-101. <https://doi.org/10.1002/fer3.10>
- Patino, A., Ramírez-Montoya, M. S., & Buenestado-Fernández, M. (2023). Active learning and education 4.0 for complex thinking training: analysis of two case studies in open education. *Smart Learning Environments*, 10(1), 8.
- Yılmaz, O. (2024). Personalised learning and artificial intelligence in science education: current state and future perspectives. *Educational Technology Quarterly*, 2024(3), 255-274. <https://doi.org/10.55056/etq.744>